

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механицијима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

ФОТОГРАФИЈА У ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ

(НАСТАВАК)

3

Та врста излагања играће у судској дворници велику улогу и у другој општој форми, ако се буде радило с пројекционим апаратима, шта више с великим скиоптиковима. Ко је год у судској дворници имао да показује слике неког важног предмета, на име у малом обиму, зна колико је то незгодна и тешка ствар. Рецимо да је морао да такве слике показује поротницима, суду, државном тужиоцу, браниоцу, оптуженима па чак и неким сведоцима и да им их објашњава, ту је већ десетак и дваестак особа, од којих само по две могу одједаред слику видети и разматрати, тако да председник 10—12 пута мора понављати своје објашњење. Колико је то тешко, незгодно, колико времена односи, појмљиво је за свакога. Међу тим представимо себи, да судска дворница има за тај циљ удешен чист, бео зид, па да се пројекционим апаратом дотичне слике јако увећају и изнесу на зид, где ће их сви присутни моћи једновремено видети и где ће им се у један мах све објаснити. На тај начин моћи ће се показати не само дијапозитива, већ и дрворези, фотографије, отисци, нацрт, рукописи и т. д., укратко све што је изложено на хартији која пропушта светлост, само ако по својој величини стаје у пројекциони апарат. Кад је то једном учињено, ни један важнији судски претрес неће се више моћи замислити без таквих пројекција. Потребно помрачење судске дворнице неће бити ни у колико тешка ствар.

Важност употребе фотографије појављује се и онда, кад дођу у питање извесне скептороскопске особине. Један од таквих најчешће цитираних случајева овај је: леш власника једне изгореле куће нађен је већ у пола претворен у угаљ а појављује се сумња, да је извршено убиство. Познато је да свежа крв показује извесне скептороскопске особине, које се с помоћу извесних хемијских агенција отровних угљо-оксидних гасова, битно измењују. Али кад се крв изложи утицају угљо-оксидних гасова, онда поменути знаци

не претрпе никакву промену. Појавило се питање, да ли је мртав угушен у диму или је био мртав још пре пожара. У првом случају морала би крв показивати особине крви отроване оксидом угљена. Д-р. Језерих извршио је оглед с неколико капица крви, које су се још налазиле у срцу леша, и могао је одредити, да смрт није наступила услед угушења. У исто време узео је д-р Језерих фотографски снимак од дотичног спектрума, који је за тим, кад су се доказни објекти већ одавно били распали, играо веома важну улогу на судском претресу. Исти научар је у важнијим случајевима фотографски износио резултате испитивања косе, те су судије биле у положају, да донесу оцену као да су саме виделе оно што им стручњак објашњује.

Великог значаја има фотографија и код прегледа рукописа. Већ је толико пута наглашавано, да се приликом упоређивања сваког рукописа морају фотографије употребити већ с тога, што се на фотографији може цртати, повлачити линије и т. д., што се на оригиналу не сме чинити. Али фотографија ту може дати и директна доказа, јер ће пружити могућности да се много што шта, што се иначе не може видети, види веома јасно. По том питању радили су: Језерих у Берлину, Гобер у Паризу и Едер у Бечу. Отуда се зна, да се фотограмима уопште најбоље могу покрити израдирана места и изазвати израдирана слова, која се слободним оком не могу више видети. Подесним избором експозиције и т. д. контрасти се могу тако заострити, да и незнатни остаци писмена буду црни. На сличан начин може се доказати употреба разних хемикалија, пошто она места на хартији, на која дођу те хемикалије, добијају друкчију боју на фотограму. Према америчким новинарским извештајима у том правцу се с помоћу Рентгенових зракова постизавају успеси, који су за дивљење.

Исто тако важна је употреба фотографије да би се доказала та околност, да су на једном писмену употребљена разна мастила, чиме се често докаже фалсификовање. Фалсификатор је доста пута с великим трудом за свој рад нашао мастило, које има исту боју као и мастило на писмену. Али та боја једнака је само

за око; но кад се рукопис фотографије и изабере право осветлење (н. пр. с гасом, на име Адеровом светлошћу или с електричном светлошћу) и како треба изради плоча, онда ће од два рукописа, који потпуно једнако изгледају, један бити отворено-пепељав, а други црн. Такође при упоређивању рукописа фотографија је од важности још и у другом правцу. Пре свега оба рукописа за упоређивање (corpus delicti и рукопис за упоређивање) могу се фотографијом дотерати на једну величину; тако исто ту отпада неједнакост хартија, пошто се обе фотографије израде на једној хартији. У приликама може се упоређивање двају рукописа веома олакшати тиме, ако се (по Језериховом предлогу) један од два рукописа фотографије на провидном желатину, а овај се за тим положи на онај други рукопис.

На послетку посао се може веома олакшати, ако се оба написана увећају колико је год могућно јаче. Приликом дужег посматрања написа, на име врло ситног, почиње објекат да ишчезава пред очима, тако да човек више не види добро или мора сасвим престати да посматра. Али кад имамо пред собом напис у гигантским писменима, онда не само што је проучавање много лакше, већ тада тако јасно излазе на видик све појединости, све разлике и сличности, колебања, места на којима је перо умакано, застајкивања и т. д., да нам је врло лако донети поуздан суд. Несравњено добро полази за руком такво упоређивање код увеличавања с пројекционим апаратом.

У приликама могу се с помоћу фотографије читати чак написи, који тако рећи и не постоје. Кад нпр. једном тврђом оловком пишемо у бележнику или на каквој подлози, напис се отисне на доњем листу бележника или на подлози; голим оком не може се ништа прочитати, али кад се подлога јако увећана фотографије, отисак се може сасвим јасно прочитати.

У једном, уопште врло поучном случају тицало се фалсификовања потписа једног покојника на једној признаници, коју је тобож он издао. Појављена сумња већ је била умирена, кад али на једном неписаном делу признанице, на који падоше коси сунчани зраци, искрснуше на

видик неколики потписи. Очевидно је било да је дотична особа на другом парчету хартије вршила вежбања, да би могла подражавати потребни јој потпис, а та вежбања отиснула су се на једном доњем комаду хартије, који је доцније употребљен за признаницу. Фотографијом тих трагова јасно је доказан фалсификат.

Али фотографским путем не прегледају се само писмена, већ све што је с каквим написом уопште долазило у додир. Тако је један берлински суд упутно питање судском хемичару др. Вајну, да ли је на извесној меници била некад прилепљена таксена марка. Он је фотографовао дотичну меницу а и један менични бланкет, који је само најкраће време био у додиру с лепљивом материјом неке таксене марке. Разлика је била тако уочљива, да се на постављено питање могло одговорити с поузданим негирањем.

Ја мислим, да баш овај случај — доказ, додира двају тела — ваља да нам представи, колики се недогледан низ случајева из свију могућих области може доказати помоћу фотографије. Те случајеве ваља нам само потражити!

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК ПРОТУМАЧЕН НАЧЕЛНИМ ОДЛУКАМА, ОДЛУКАМА ОПШТЕ СЕДНИЦЕ КАСАЦ. СУДА И ОДЕЉЕЊА И ОДЛУКАМА УПРАВНИХ ВЛАСТИ

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава осамнаеста О извршењу пресуде

(НАСТАВАК)

12

§. 475.

Од дана првога огласа до дана продаје, (не рачунајући дане огласа и продаје, како за покретне тако и за непокретне ствари) мора да прође бар:

- 1) петнајест дана ако ствари вреде више од хиљаду динара, и
- 2) тридесет дана ако ствари вреде више од хиљаду динара.

(Изм. и доп. од 14 јула 1898 год. 36. 53 стр. 179).

Код овог §-а има ова одлука, којом је објашњена прва тачка § 475.

Ево те одлуке у спору „Д-р Јована Х. В. који је тужио писара начелства Манојла М. и тражио, да се поништи продаја његове куће, извршена на дан 13 октобра 1901 год., јер од дана огласа до продаје није протекло време из § 475 грађ. пост.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења решењем од 4 фебр 1902, № 5377 са ових разлога:

„Из акта ове ове продаје а имено из акта под № 13885₀₁ види се, да је продају у вароши Начелство преко свог добошара, објавило 27 септембра пр. године а продаја извршена је 13 октобра исте године дакле, од дана огласа, до дана продаје, не рачунајући дан огласа и дан продаје, прошло је петнајест дана; дакле, испу-

њен је услов, који се тражи у одредби § 475 грађ. пост. те према томе не стоји навод тужбе, да продаја није на време објављена.

Како ништа друго није изнето као узрок из § 501 грађ. пост. за неуредност ове продаје, то се онда ова продаја има огласити за снажну а тужилац се има одбити од тражења.“

По, по жалби тужиоца, Касациони суд (II одељење) поништио је 13 јуна 1902 год., № 4930 првостепеног суда решење са ових разлога:

„Према § 475 грађ. пост. од дана првог огласа до продаје, треба да прође 15 дана, ако имање не вреди више од 1000 динара.

Продато имање по процени под № 13608 вреди 500 динара.

По § 476 грађ. пост. свака продаја до 1000 дин. вредећег имања оглашује се у месту продаје и окружној вароши.

Из забелешке суда општине врањске на акту № 14308 види се, да је продаја саопштена 2 октобра 1901 год. процениоцима и дужнику.

Из истога акта види се, да суд јавља начелству, да је и продају објавио; али нема датума на том акту, те се има узети да је и то било 2 окторра, а од објаве до продаје (13 октобра) није протекло време у § 472 грађ. пост. те је према наведеноме и § 501 гр. пост. ова продаја неуредна.

Одбрана туженога, да је продаја објављена преко добошара 27 септембра 1901 год. не вреди; јер је противна оном извешћу општ. суда, а после, то је проста забелешка добошара, која је без вредности; јер није оверена од ма какве власти.“

Рок овај неможе се реметити при продаји одвајањем на парчал ако су сва парчал предмет једног огласа, према овој одлуци Касац. суда, која је донесена у спору Мијаила Рад... противу Бранка Ј. среског писара, за поништај продаје и којом је 27 фебруара 1890 под № 738 одобрено решење првостепеног суда којим је поништена продаја.

У овом спору тужилац је у тужби, поред других основа за поништај продаје навео и што је једним огласом објављена продаја целог његовог имања (дућана, велике и мале куће) све у три дана узастопце, те је и продаја мале куће саставни део укупне продаје, а вредност укупног имања (за продају оглашеног) износи 2700 дин. те је рок од огласа па до дана продаје за цело имање па и за малу кућу требао да буде тридесет дана, што овде није.

Првостепени суд, као што смо навели поништио је продају.

Разлози за решење ови су.

„Пошто се из списка пописа имања од 17 октобра 1889 и 5 јуна исте године види, да целокупно пописано имање вреди 7200 а то је више од 10.000 гроша пор., а из званичних новина од 1889 г. Бр. 259 опет види се, да је продаја овог имања објављена 24 новембра 1889 г. а по гласу протокола лицитације од 20 децембра пр.

год. продаја једног плаца, на коме постоји кућа дужникова извршена је истога дана — 20 децембра 1889 год. —, дакле, пре но што је протекло месец дана од објаве (обзнане) као рока нужног према вредности целокупног имања по § 472 тач. 4*) грађ. поступка.“

§. 476.

Свака продаја ствари до хиљаду динара вредећи, оглашује се у самом месту продаје и у окружној вароши, а за ствари аче вредности и преко повина и то три пут.

Таксе за оглас полаже унапред поверилац који је тражио извршење. Ако је поверилаца више, онда они ове таксе полажу заједнички. Из продајне цене таксе се после првенствено исплаћују ономе, који их је био положио.

(Изм. и доп. од 14 јуна 1898 г. 36. 53 стра. 189).

Да се продаја имања врши у месту где је имање, утврђује ова одлука касационог суда.

Радован М. тужио је извршиоца продаје Светислава М. што је извршио продају његовог имања на Умци, а не у Остружници, одакле је и где се налази и продато имање.

Првостепени суд одбио је од тражења тужиоца решењем од 28 септембра 1902 г. № 23740 што ни једним законским прописом није утврђено, да се продаја мора вршити баш у оном месту, где је имање.

По жалби тужиоца, Касациони суд (III одељење) поништио је 5. фебруара 1903 год. № 11473₀₂ првостепено решење са ових разлога, а с погледом и на § 2 грађ. поступка.

„Са свим је оправдано, да се имање продаје у месту у коме се налази, јер у месту може бити више надметача, који знају имање и потребно им је, те је по томе и надметање јаче, што је све на корист дужника.

По § 477 грађ. пост у огласу, поред осталог, мора се објавити: *кад ће се и где имање продивати*, а да место продаје мора бити увек оно, у коме се непокретно имање налази, јасно се види из прописа § 473 поменутог поступка, по коме се покретна скупочена ствар, ако у месту у коме се налази, нема купца, по захтеву повериоца или дужника може послати и у друго место, где се може да прода по бољу цену; и прописа § 476 по коме се продаја ствари до хиљаду динара оглашује у самом месту продаје.

По томе суд је погрешно, кад је узео, да закон нигде не предвиђа, где ће се непокретно имање продавати, те да то, што имање постоји у Остружници, а продавано је на Умци, није по § 501 грађ. поступка узрок за поништај продаје.

*

У овом смијелу донесена је и одлука од 30 августа 1902 год. под № 6138.

Одлука под № 4930 код § 475 показује да се продаја имања оглашује добошем и да добошареву забелешку, да је огласио продају треба да овери власт.

*) Сала тач. 2.

§. 477.

У огласу биће означено на ком је месту и какво непокретно добро, колико је, границе истог, у колико је процењено, чије ипотабулације — прибелешке — и за колико на њему постоје, где и кад ће се продавати.

Границе имања морају бити означене судским имањима по имену њиховим и њихових сопственика, и метрима у свакој страни или од прелома до прелома.

(изм. и доп. од 14 јула 1898 г. Збр. 53 стр. 179).

Скупоцену ствар треба такође тачно описати и назначити, колике је вредности, где и кад ће се продавати.

Да оглас треба да одговара правом стању ствари и да недостатци у огласу чине продају неуредном потврђује ова одлука опште седнице Касационог суда.

Полицијска власт продавала је 15. фебруара 1900 године непокретно имање К. Пати и уступила га Савки М. за 18.000 динара.

Противу ове продаје поднесена је на време тужба и тражено је да се поништи продаја:

а; што је било договора међу надметачима;

б; што продаја није саопштена једном ипотабулисаној повериоцу; и

в; што на попис није зват ни један комшија ни тужилац нити је од дужника тражена тапија.

Првостепени суд пресудом од 31. маја 1900 године № 12522 одбио је тужилачку страну од тражења и осудио на плаћање трошкова узев, да није доказан ни један изнесени основ, који би чинио ову продају неуредном.

По незадовољству тужилачке стране, Апелациони суд одобрио је првостепену пресуду од 11. септембра исте године № 3375.

По, Касациони суд II одељења примедбама од 5. маја 1901 год. № 3682 поништио је ову пресуду са ових разлога:

„Пропис §. 477. грађ. пост. наређује да се у огласу тачно назначи какво је имање које се излаже продаји. Из акта се види, да је у огласу назначено, да се излаже продаји плац, на коме постоји једна кућа од *тврдог* материјала са додатком једног крила од *слабог* материјала, док је у попису назначено, да је пописат плац, на коме је једна кућа од *мешовитог* материјала и једно крило од *слабог* материјала, а у тапији по којој је имање узето у попис стоји: плац, на коме постоји кућа од *мешовитог* материјала са додатком једног крила од *слабог* материјала и *три засебне зграде у авлији од мешовитог материјала*. Као што се види из овога, оглас обележава једно имање, попис друго а тапија треће, па како из овога излази, да оглас не представља право стање ствари, то је онда ова продаја неуредна по §. 501. тач. 1. грађ. суд. поступка.

Апелациони суд није усвојио ове примедбе, већ је дао ове противразлоге 14. V. 01. год. № 1924.

„По §. 503. грађ. суд. пост. за тужбу против јавне продаје нарочито је пропи-

сано да се мора ставити: у чему је јавна продаја неуредна.

Оваквом одредбом закона суд је ограничен на оцену само оних факата и околности, због којих се уништај продаје тужбом тражи; упуштајући се мимо тога у оцењивање и других узрока, због којих продаја по закону може бити неуредна, значило би, да суд заступа интересе једне парничне стране више, него што ова то тражи, без обзира на пропис т. 3. §. 304. грађ. суд. пост. и значило би, да судови у свакој прилици и при сваком тражењу уништаја продаје, без обзира на наводе у тужби, имају да претресу исправност свих прописа наведених у §. 501. грађан. суд. поступка.

Натерати судове на овакав поступак, при суђењу и оцењивању јавних продаја, било би противно и наведеним закон. прописима, и до сада утврђеној пракси судској. А кад би се Апелаци. суд упуштао у оцењивање *нових околности* изнесених у незадовољству, па према томе изрицао своју пресуду, улазио би тиме у круг рада првост. суда за околности које су првост. пресудом, због *нетражења у тужби* остале неоцењене, а огрешно би се и о §. 314. грађ. пост. јер се код јавних продаја свака околност из §. 501. грађ. пост. цењена засебно, има сматрати као узимање у оцену нових доказа, поднесених у незадовољству.

Према томе, кад тужиоци у својој тужби № 4940. нису наводили, да је *саопшта* продаја неуредна и са *неиспуњених услова* у §. 477. грађ. суд. пост. што значи да су они у том погледу са продајом били *задовољни*, онда се није могао првост. суд, а према томе ни Апелаци. суд упуштати у оцењивање исправност ове продаје са тог узрока. А кад стоји то, онда ни Касац. суд према §. 325. грађ. суд. пост. није могао ништити пресуду Апелаци. суда из узрока због чега се тужиоци у тужби својој нису ни жалили против спорне продаје.“

Општа седница Касационог суда 12. јуна 01 год. под № 4548. одржала је примедбе свог одељења а одбацила противразлоге још и с тога, *што је имање требало да буде тачно означено а то није учињено у огласу.*

Код II одељка има ова одлука опште седнице, која казује да дужника треба за времена, а свакако бар на четири дана, позвати на продају. Овом се одлуком уједно доказује, да формални закон има повратну силу.

Милан В. тужио је полиц. писара Свет. Ј. и тражио, да се поништи продаја његовог имања извршена 20. октобра 1898 год. јер је неуредна:

а; што је процена извршена од 2 проценцоца, а не 3. — §. 466. грађан. пост. Није означено: каква су суседна имања; да ли су њиве, воћњаци, ливаде, пут, виноград и т. д.

б; што му је продаја саопштена на један дан пре продаје, а не на четири према §. 478. грађ. поступка.

Првостепени суд одбио је тужилачку страну од тражења, пресудом од 21. јануара т. г. № 1406 узев, да је процена вршена у 1997. год., када је по §. 466 грађ.

пост. требало 2. проценцоца; а измене овог законског прописа вреде тек. од 14. јула 1898. год.

Апелаци. суд одобрио је ову пресуду, својом опет пресудом од 23. марта 1899. год. под № 1194.

Али, то не учини и Касациони суд; већ поништи апелациону пресуду узев, да *дужнику није саопштена продаја, према допуњеном пропису §. 478. грађ. поступка.*

Даље, — вели Касац. суд у примедбама још и ово:

„Сем тога, кад су у времену извршења продаје важиле измене и допуне грађан. поступка од 14. јула 1898 год. *које се као формалан закон имају односити и на ову продају; јер само материјални закон не може имати повратне силе*, — извршна полиц. власт требала је да изврши попис саобразно тим изменама и да по измени §. 477. грађ. пост. у истомезначи: *границе пописаног имања суседним имањима по имену њиховом и њихових сопственика*. А кад тако није учињено и границе пописаног имања означене су само по именима суседа, а не по називу њиховог имања, онда је по §. 501. грађ. пост. и са тих узрока неуредна ова продаја.“

На ове примедбе дао је Апелаци. суд овакве против разлоге. „Апелациони суд не може да усвоји примедбе Касац. суда што налази, да измене и допуне грађ. поступка од 14 јула 1898 год. *не могу имати у овом случају примене, а још мање повратне силе; јер попис имања, као и све остале формалности припремљене за продају, извршен је по закону, који је пре ових измена и допуна важио, а по коме се закону има узети, да је и продаја имања извршена, те по томе и горње допуне у грађ. поступку не могу имати законску важност, нарочито с тога, што нигде у закону није прописано, да формални закони могу имати повратне силе, пошто и Касац. суд није навео законски пропис.*“

Општа седница Касационог суда одбацила је противразлоге Апелаци. суда, а одржала примедбе свог одељења 28. маја 1899 године № 4854.¹⁾

Да оглас треба да се слаже са пописом објашњено је овом одлуком Касационог суда.

По §. 477. грађ. судског поступка, *оглас треба у свему да одговара попису*. Из пописа од 23. јануара 1902 год. Бр. 3257. види се, да у њему није означено, од каквог је материјала пописана кућа, пекарница и дућан; док у огласу од 15. маја 1902 год. Бр. 3257. у акту под Бр. 2246. 1902 год. стоји, да је све то имање од „слабог материјала“, што је противно поменутом попису. И, како тужитељка Љубица, у тужби под Бр. 9907. 1902 год. наводи, да је пекарница од тврдог материјала и да на протодотом плацу постоји још једна „ковачница“, „чардак“ и „нужнић“ — то је суд према пропису §. 504. поменутог поступка, требао да одреди рочиште и на истом о томе учини извиђај, па,

¹⁾ У званичним издањима погрешно је печатан овај §.

Он гласи овако, како смо га ми исписали.

време појављеном стању, а и томе, што се оглас и попис не слажу, донесе одлуку, да ли је ова продаја уредна или не?»

Такве је примедбе дао Касациони суд (III одељ.) 13. фебруара 1903 године под № 46. лозничком првостепеном суду на његово решење од 28. септембра 1905 год. под № 12395. по тужби Љубице В. противу Гв. Анђелића, за поништај јавне продаје.

Да границе мора у огласу да су означене граничним имањем, утврђено је и овом одлуком Касап. суда.

»По §. 477, грађ. суд пост. у огласу морају бити границе имања означене судским имањима по имену њиховом и њихових сопственика, и метрима у свакој страни или од прелома до прелома. Повреда тога прописа по §. 501. грађ. суд. поступка повлачи ништавост продаје.«

»Према томе кад се из списка пописа, на основу кога је и оглас начињен види, да у истом граници у попис узетог имања нису означене именима суседних имања као: ливада, њива, и т. д. већ само именима њихових сопственика, и метрима у свакој страни, — онда не може опстати разлог суда, да је оглас правилан у толико мање, што суд не наводи закони прописа, по коме налази да је оглас и попис правилан.«

Примедбе Касап. суда 24. септембра 1902 год. № 6840.

Види одлуку № 2449. код §. 466., одлуку № 11473. код §. 476. и ону под № 7931 код §. 480. (НАСТАВИЋЕ СЕ)

ОДЛУКЕ ОПШТИХ СЕДНИЦА ДРЖАВНОГ САВЕТА

У данашњем броју доносимо три одлуке општих седница Државног Савета, а то ћемо и у будуће редовно чинити, без обзира на материјалне жртве, да би само пружили што више користи нашим читаоцима. Не осећамо потребу, да нарочито наглашавамо вредност ових одлука. Државни Савет, као највише административно тело, доноси, с малим изузетком, завршне одлуке по свима административним споровима, како јавног тако и приватно правног карактера, а они износе више од половине свеколиког нашег правосуђа. До сада није допуштано, не зна се из којих разлога, да се ове одлуке предају јавности, а то је било од велике штете за наше административно правосуђе, а највише за административне чиновнике, који су имали да изводе и примењују у пракси масу административних закона.

Ма како јасан и прецизан био један закон, више је но извесно, да ће он бити рђаво схваћен од једног, или рђаво протумачен од другог, или најзад да ће његова општра примена у пракси наићи на несавладљиве тешкоће. Надлежном административном чиновнику, који је позван до све ове тешкоће, па ма какве природе оне биле, отклања. и то потпуно сам, биће посао у том олакшан, ако пред собом буде имао утврвен пут, по коме ће се, без икакве

бојазни, моћи кретати. Имајући ово у виду, ми смо још у почетку излажења нашег листа, па и доцније неколико пута, предузимали кораке за публикавањем ових одлука, али смо у томе тек сада успели. Скрећући пажњу читаоцима на ову новину у нашем листу, ми у исто доба изјављујемо и наду, да ће им она бити од велике користи, ако сами буду стално и пажљиво пратили наше изношење.

Ур.

* * *

Чиновници, који због болести не долазе на дужност, имају право на додаток по закону о трошковима Управ. власти, ако за то време нису имали место — заступника.

Лепосава жена Драгољуба Н. порезника у пензији, — тражила је, да јој се из Државне Благајне изда 440. дин., колико на име додатка, по закону о трошковима Управних власти, — припада њеном мужу од 1-III-902. године до 24-I-903 год., кога је дана пензионисан, и за које је време њен муж био на лечењу, а није му никако одређиван место-заступник.

Министар финансија одбио је молићу Лепосаву од тога њеног тражења с тога, што је решењем Министровим од 22-IV 902. год. Пр. Бр. 10979, — њеном мужу одобрено тро-месечно осуство, и према томе, по чл. 4. алинеји II. зак. о трош. управ. власти, он нема права на овај додаток по поменутом закону.

По жалби Лепосавиној противу горње одлуке Министра Финансија — Државни Савет, — примедбама својим од 20-II-904. год. Бр. 1320, — поништио је поменуто одлуку, налазећи, да је иста неправилна, са разлога:

»Што је жаљитељкин муж у времену за које она тражи његов додаток, био болестан зашто је и пензионисан као порезник крагујевачког одељења, а по чл. 4. т. г. правила за извршење закона о трошковима управних власти од 9. јануара 1899. год; — чиновницима, који због болести не долазе на дужност припада и додаток. Изузима се само случај, ако га је други за то време заступао у дужности, који би онда тај додаток примао, међутим тај случај овде није био. Ове је примедбе усвојио Министар Финансија.

Одредба § 326. крив. зак. донесена је у општем интересу, било у погледу сигурности лица и имања било у погледу заштите здравља грађана.

Петар Н. олд. трг. представио је кварту дорђолском, како се у подруму његове куће у Книћаниној улици, појавила вода, тако, да је принуђен, да је из подрума црпе, како би сачувао своју зграду од влаге и штете; наводећи, да ова вода долази из бунара његовог суседа Думе Н. олд. па је молио, да му квартал нареди, да учини, што је потребно, како би му имање било сачувано од влаге и штете. —

Саслушан по овоме комисија Дума, изјавио је, да он сумња, да влага долази од његовог бунара, пошто је исти направљен још пре 18. год. а кућа жалитеља Петра тек пре годину дана и што се бунар налази много ближе његовом подруму, у коме нема ни мало влаге. Најзад изја-

вио је, да пристаје на стручан комисијски преглед. —

Комисија састављена од стране кварта дорђолског од једног инжењера, једног предузимача, једног грађанина и писара полицијског, — прегледом на лицу места нашла је: да је „вероватно“, да је вода из поменутог бунара нашла одушке за протичање у подрум Петров, а да је „ио свој ирилици“ и нужничка јама узрок влаги у овоме подруму пошто иста није давно чишћена. Стога је комисија дала своје мишљење, да се ове јаме очисте и накнадним озиђавањем хидрауличким кречом и малтером преустроје у смислу чл. 41. грађев. зак. за варош Београд. —

Према овоме извешћу комисијском; — квартал дорђолски издао је на основу § 326 крив. зак. наредбу Думи Н. олд. да у року од 5. дана од дана саопштења наредбе избаци сву нечистоћу из нужничке и бунарске јама, и да ове јама не сме на ништа употребљавати, док их по грађевинском закону за варош Београд не озиди и не цементира.

Наредбу ову по жалби Думиној, одобрила је Управа града Београда и Министар Ун. Дела. —

Но по жалби Думиној изјављеној Савету противу Министровог решења, — Државни Савет примедбама својим од 5 III 904 год. Пр. 1809., — поништио је поменуто Министрово решење, налазећи да је у основи неправилно и противно закону, из ових разлога:

»Питање покренуто представком помен. Петра не спада у категорију питања, за која је по § 326. кривич. зак. полицијска власт позвана, да издаје своје наредбе, јер је одредба овог законског прописа донесена у општем интересу, било у погледу сигурности, лица и имања, било у погледу заштите здравља грађана, а наредбе у овоме циљу издате полицијска власт предходно обзнањује грађанству. —

Међутим, извешћем комисије, коју је квартал дорђолски саставио, — противно закону; од неадекватних лица, обилазећи стручне званичне органе Управе вароши Београда — инжењера и лекара, не тврди се: да је непосредни узрок влази и води у подруму Петровом, јама бунарска и нужничка суседа Думе, и да отуда прети опасност здрављу грађанства у опште а посебце сигурности имања дотичних суседа и Петровог, већ комисија на основу „вероватноће“ и „претпоставка“ изводи, да вода у подруму Петровом произлази од јама бунарске и нужничке суседа Думе, не утврђујући непосредну близину дотичних јама од подрума нити њихово остојање. —

Према овоме и ако нестручном мишљењу комисијском, *саорно је* питање о томе: шта је узрок доласку воде у подрум Петров, а за расправу тога питања, није надлажна полицијска власт, већ судска. Ово тим пре, што за примену § 326. крив. зак. полицијска власт није имала битних елемената, као што је то напред изложено.

Ове је примедбе усвојио и Министар Ун. Дела. —

Чиниоцима припада право на накнаду путних и подвозних трошкова, кад је вршио путовања службене природе ван места званичног му круга рада, без обзира на то, што му наредба за ово путовање није издата од стране надлежног Министра. —

У години 1901 и 1902. Тодор Н. начелник среза деспотовачког, — учествовао је у потерама за хајдуцима у округу моравском. Том приликом, прелазно је на краће време и у друге срезове у округу, и чинио чешћа путовања како по округу тако и ван округа. Како су сва та путовања била службене природе, а вршена према наредби окружног начелника, и поверљивом наређењу, које је о томе постојало, то је за учињено путовање у овој цели ван граница свога среза поднео Мин. Унутр. Дела на исплату рачун у 256.30 дин.

Министар га је одбио од овог тражења решењем својим од 28.—III—1903. год. ПМ 3076, — налазећи: да је именовани Тодор, као начелник срески, за ова путовања имао сталан додатак по чл. 3. зак. о трошковима управних власти; а да је изласке ван свога среза приликом потера за хајдуцима вршио по природи самог службеног посла и да за то нема право на особену накнаду. Ово у толико пре, што за ова путовања није постојала никаква наредба Министрова.

(чл. 1 зак. о дневници и подвозници државних чиновника).

По жалби Тодоровој противу горњег Министровог решења, — Државни Савет, примедбама својим од 9 марта тек. год. Бр. 2851, поништио је Министрово решење, налазећи, да исто не одговара закону из ових разлога: —

„По чл. 1 зак. о дневници и подвозници државних чиновника, чиновницима државним, којима се нареди, да по државном послу, а ван места званичног им круга врше службене послове, припада право на накнаду трошкова у овом члану означених.

Према томе, кад је жалитељ као начелник среза деспотовачког, гонећи хајдуке у окр. моравском, по наредби начелника окружног прелазно из свога среза у друге срезове, и у том циљу чинио путовање и по суседним срезovima из округа тимочког, а долазио и у Београд (као што се то и тврди уверењем начелника окружног, као и писмом његовог бившег начелника), — онда му по напред наведеном пропису закона о дневници и подвозници државних чиновника, и § 23. закона о чиновницима грађ. реда, припада право на накнаду путних и подвозних трошкова, без обзира на то, што му наредба за ово путовање, није издата од стране Министра, кад је вршио путовање ван места званичног му круга рада према чл. 3. зак. о дневници и подвозници држав. чиновника у вези § 16 зак. о чинов. грађ. реда.

Ове је примедбе и Министар усвојио.

САХАДИН

од В. М. Дорошевича

Преводи Љ. В. свршени правник

— — —

20

Пирошкова је често крадом долазила код Полуљахова:

Господин броји новце. Када отвара касу, затвара врата! Ја се једаред увукох ко ради нечега, а он цикну: „Зашто се увлачиш овамо? Напоље!“ Изгледа, да је много новаца, куварица и вратар веле да су силне паре. Кад лежу он их меће под јасук.

Пирошкова је газде грдила.

— Госпођа је добра. А господин сачувај Боже. Само се дере и псује. Ја по цели дан трчим, трудим се, а он се само дере, псује без сваког узрока.

— И у мени је од тог њеног причања крв се мутила! — прича Полуљахов, — ја сам никада тако гадно не псујем...

И заиста нико никад не чује у казамету псовке од Полуљахова.

— Ја не волим те који псују!

Ја сам често то посматрао код правих злочинаца. — по крви. Зло ако ко од њих има какву врлину. Они хоће да цео свет безусловно има ту врлину. — и одсуство њено код ма кога сматрају то као ужасан, неопростив грех. „Какав је то човек?“

— Зашто он псује људе? Девојка служи, труди се, а он је псује? Чим је ко млађи од њега — одмах псује! Људе не сматра ко људе!

Полуљахов је питао све, какав је човек Арцимовић, — и с радошћу, по свој прилици, слушао је да је то човек груб и опор.

У ствари он је дражио себе против Арцимовића. Полуљахов се можда бојао своје добротe. Он је већ имао један случај. Наоружан он се увукао једном ноћу у стан, с намером да побједе целу породицу.

Али ме туга обузела. Страх ме спонао при помисли да ћу туђе животе уништавати. Зашто да убијем невинe људе.

И њему је требало да нађе „кривицу“ Арцимовићу, да га омрзне.

— Но, а кад би и Пирошкова и сви говорили, да је Арцимовић добар човек, били га убили?

— Не знам... Може бити би... А може бити рука се не би дигла...

— Но, лепо. Арцимовић је био човек груб. По остали су били добри људи. А њих како?

— Њих после већ... Када човек већ угази... Једнога убио, нужно је и остале... Али од њега је требало почети.

У очи убиства, с вечери, Полуљахов се шуњао око куће Арцимовића.

Надао сам се да ћу загледнути кроз кључаницу, и видети, и сам у неколико распоред куће.

У то време појавио се Арцимовић.

— Ја се сакрих.

Видевши у мраку сенку, како је примакла, Арцимовић је викнуо:

— Какова се то вуцибатина шуња ту? И опсовао је гадно.

Да ли је он мислио, да је у том тренутку два корака од њега његов убица, и да је том убици који се још колеба потребна само једна кап, да до потпуне решивости дође.

— Чисто као да ме по лицу ударио! — прича Полуљахов, — задрхтао сам сав. Ето не зна ко иде, ни зашта иде, — а

псује. Хоће да увреди. Омрзао сам га тада, као крвника.

Полуљахов се вратио с тог рекогносцирања, с решењем убити Арцимовића и то не даље, већ сутра.

— Сад то мени није било ни мало тешко.

Пирошкова је упознала још раније вратара Арцимовићевог с Полуљаховом и Казаевом.

Казаев који је још непрестано држао да ће то бити само крађа, „бацио је удицу“, да ли би пристао вратар да помаже. Овај је пристајао.

— Мени је увек тај вратар био одвратан! — прича Полуљахов, — но, шта ми имамо заједничко. А њему верују у свему, служи код људи и готов је да учини што год хоћеш: само пружи. Красна душа.

Но, а Пирошкова? Па и она је служила, и Арцимовићи су јој веровали?

— Ах, па мени је и Пирошкова мрзна била. Мени су сви одвратни били... Она је бар из љубави, па и то је одвратно. Какав је то човек? Само га помилуј а он је готов да полети на кога хоћеш. То није човек већ песето.

У вече, на саму ноћ убиства, вратар Арцимовићев је био позван к „допутовалим трговцима“ у госте. Разговор се повео о крађи. Дворник је шлемао вотку флашама, и хвалио се да све од њега зависи. Био је пијан опили га мртвачки ко кладу.

— Веома ми је био одвратан. Хвалише се. Лице бледо, очи мутне. Вале му теку. Вотку пије, само лева, а кобасицу к да прљавим рукама. Тако ми је постао мрзак.

Тешко је замислити то „презирање људи“, које осећају ти „прави злочинци.“ Како они уписују све у кривицу човеку, и како је мало потребно, па да им човек постане мрзак.

— Седи он тако преда мном. Гледам га: прави гад! Забацио тако главу, — а ја не могах да издржим. Цап за гушу. Удавио сам га просто, једино из мрзости.

Вратар се само „једно два пута закопчао.“ Казаев је поскочио и чак дрекнуо од изненађења.

— Почели. — треба свршавати! — рекао му је Полуљахов.

Вратара су свукли у шупу. Полуљахов је насуо вотке себи и Казаеву.

— Сам сам пробао али нисам пио: чисто ми је задисала на вратара. А сиromaх Казаев поблдео је као крпа, — пиј, рекох му, и он испи, а зуби су му звонили о стакло. Хајдмо, и дадох му секиру узевши и себи једну.

Гутећи су дошли до куће Арцимовићеве. На вратима их је чекала Пирошкова.

— Легли. Не знам још, да ли спавају.

Она је отишла још једаред у кућу, послушала и изашла:

— Ајдете!

— А ја чујем како јој зуби цвокоћу. Загрлих је и пољубих, да би је окуражио. Не бој се — велим јој — лудице! Тресе се сва, а грло јој се стегло те неможе речи да проговори. „С тобом — шапуће — нечега се не бојим.“ Ни речи нисмо рекли једно другом, али смо осећали и знали, да идемо да их све побацимо.

Полуљахов је пошао напред, за њим Казаев а за овим Пирошкова.

Чуло се како у Казаева бије срце. У ходнику топло, али по ногама хладно: заборабили затворити врата. Мрзпу се ноге и све остало. Стан покојних Арцимовића имао је овакав распоред...

Полуљахов рече „покојних“ и нацрта ми на хартији план стана: јер је сваки угао знао из причања Пирошкове.

Из ходника они су ушли у малену собицу, која је делила спаваће собе мужа и жене: десно је била мужевљева соба а лево је спавала жена са сином.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ЖЕНИЈАЛНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Douis Jacolliot

14

II. Судија и полицајац.

— Ала сте ви чудан човек, драги мој Лоране, рече тада истражни судија, поред вас нема заборава, нема несмотрености, ви на све мислите, силава ваших мисли поразила ме је, јер видим да вас води неминовно са математичком тачношћу да створите појам о догађајима, које нисте видели и то ни из чега, а све то никоме ни мало не пада у очи. И све то зазидано на сламној подлози!... Поглед, једна привидно равнодушна реч, један неопажан покрет, веома је довољно да дођете до истине, јер све то треба да је истинито и ако је невероватно.

— Прикупите све те појединости, саберите их, господине судија, па ћете видети како ће истина изаћи чиста, јасна, светла!

— „Обе кћери војводе од Дамарта ишчезле су једног лепог вечера и полиција им није могла ући у траг!“

Ко је имао потребе да то учини?

Не остаје друго, него тражити у околини породичној... Добро, али ова породица интимно прима мало њих, неколико генерала и сенатора, све људи жењени и оцеви фамилија, и неколико крупних личности из сен-жерменског предграђа — сви ван сумње! Старци, жене, девојке: то су чланови њихова друштва!

Историја егзотичних милионера дрска је шала, која је највише причврстила моју сумњу за оне, који су је отшалили. Не краду се данас тако лако три женске са сред улице, да би се њима сладило после пиће — то је средњовековна бајка, која је морала много векова превалити до данас!

Кад се, дакле, претражи околина, изуму они, на које се не може сумњати, онда остају само два попа, који су девојкама професори, учећи их не само у своме манастиру, него чак у својим личним одајама. Обојица су млади, ватрени, пуни здравља... да ли су могли одолети искушењу? То не могу веровати, јер ми је познато стално чулно дражење у коме живе ти људи, што приповедају чистоту душе. Они су, дакле, подлегли, хипнотишући своје ученице и дошао је дан кад грех, шта велом, кад злочин мора бити обелодањен... Није се имало више куда, треба невини

жртве да ишчезну, или да оба попа пропадну, ред да им се уништи, агентуре на крајњем истоку да се разбију. Па каква ће брука пући по свету! Коцка је брзо бачена, из једног или другог разлога девојке су одвучене у манастир, одакле више неће изаћи, учитељицу Енглескињу постигла је иста судба — јер нису без ње могли одвести девојке — иза зидова манастирских у Пасију.

И кад добро запазите, да никаква трага нема, то је доказ да су се девојке слободно и вољно предале својим духовним управљачима.

И тога баш вечера, кад девојка не стаје, оба се попа, каква вештина, налазе у кући њених родитеља, и сву своју снагу употребљују на то да одстране сумњу и да власт преваре!

Према томе ја изводим да су госпођице од пре више дана почеле да куњају и да је та њихова слабост личила оној у трудних жена. А један сат доцније, мој ми инспектор донесе онај разговор из Пасија, који неочекивано потврди ову моју претпоставку... Не остаје ништа више, него да вам поставим ово питање: ако ви остаете при томе, да све ово што сам ја навео није ништа друго, него резултат једнога сна, где ћете логично потражити одводиоце госпођица од Дамарта и како ће те објаснити ово одвођење без шума, без икаква трага у сред среди Париза?...

Ја сам довршио, господине судија, овај извештај можда мало и подужи, али за овакав догађај, основан само на претпоставкама, било је потребно осветлити и оценити и најситнији делић.“

— И ви сте то учинили са таквом вештином, тако снажном логиком, да сте ме потпуно убедили. Последњу још примедбу: кад сте убеђени у оно што сте ми казали, зашто ми не предложите, да с места скочим до манастира у Пасију, да похватам кривце и спасем живот трима девојкама, које ви већ сматрате за жртве?

— Мој ће вас одговор, у први мах, можда изненадити, али сте ви и сувише извешбани за оваке ствари, те да не усвојите моје објашњење. Нисам вам предложио да јурнете на манастир у Пасију за то, што је друга ствар једно морално убеђење. Ма колико оно јако било, а друго је правни доказ. Убеђење ми имамо, управо имам га ја, потпуно, савршено, непробојно, али где је доказ који ће нам дати основаност за ноћну претражу и могућност да кривце на делу ухватимо?

— Истина је, ми тога немамо, али кад будемо нашли и отели девојке, куд ћете очигледнијега и потпунијега доказа?

— Наћи девојке! Ох, господине судија, како ви мало познајете људе с којима имате посла?! Ми ћемо без сумње и покушати, претпостављајући да још има времена, и ако и откријемо што год, то можемо учинити само борбом лукавства са лукавством, трудећи се да их ухватимо у сред њихове кобне работе, јер тек тада моћи ћемо да поведемо праву истрагу. Али ако ми тим насилним упадом у сред ноћи не будемо ништа нашли, што је вероватно, јер су девојке већ одавно остављене на безбедно место, онда смо обојица

ставили на коцку своје положаје. Ви знате да је преосвећени од Хелиополиса дворски свештеник још из времена кад двор беше у Сен-Клуду, и скандал, који би смо ми проузроковали, без резултата, коштао би нас службе за двадесет и четири сата. Оставите ви, дакле, нас да отпочнемо, и ако ми успемо да ухватимо те беднике, ви можете тада прихватити посао без страха, а нарочито без одговорности. Дешавало се врло често, да смо се ми служили средствима, која би судије одбиле, а међу тим, без којих би нам често било тешко доћи до праве истине. Овога часа десет мојих најбољих агената крстаре парк и вртове и окружују манастир и споља да се Оци Светога Духа не могу ни маћи с места а да не буду опажени и праћени и да не осете. Ја сам везао телеграф из Пасија, који се општи с телеграфом моје канцеларије, и ако би се ма шта важно открило, ја ћу бити с места извештен нарочитим језиком с којим се ми обично служимо у оваким озбиљним пословима.

— Јако сам радознао шта ће бити и хоће ли ваши људи открити ма каква траг.

— Ја ћу вас одмах известити, господине судија!

— Чујте боље је овако: мој је телеграф везан једини линијом са телеграфом полицијске управе. Ево тастера, па известите свога секретара да нам овде пошаље све депеше које буде примно.

— Врло добро, господине судија, свршено је! одговори шеф сигурности, пошто је известио свога чиновника.

Обојица продужише разговор о важном догађају, који им је у послу, али нису дуго чекали; у тренутку кад су се томе најмање надали на један пут куцну звонце на позивалци и на плавој траци, која се поче одвијати, шеф сигурности прочита ове речи: „хитно, допадните!“ и то би све.

— Извините што вас морам оставити, г. судија рече Жак Лоран, чекају ме доле кола и ја морам што пре одјурити.

Г. од Обервиља мишљаше неколико тренутака, за тим скочи и рече:

— И ја ћу с вама, г. Лоране, одавно желим да вас гледам баш на послу у тако важној истрази, а ова ме, због своје тајанствености ужасно интересује и ви ћете ми, надам се, допустити да вас пратим.“

— С највећим задовољством, г. судија само морате да трпите што нас год буде снашло, а бојим се, Бога ми, да не будете принуђени да се вежбате у провлачењу кроза трње, пењању на дрва, пузању уза зид, а може се десити да морате по неколико часова стајати сакривени иза каквог цбуна у парку задржавајући и дах!...

— Све ћу ја сносити.

— Овај вам је посао полицијски прави апашки занат, који морате понекад и револвером у руци бранити.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњена су нам ова питања.

I.

Суд општинске селачке, актом својим од 7. јула ове год. Бр. 1163, пита:

«Приликом састава буџета за ову годину, одбор је одредио плату председнику општине по 24 дин. а кметовима по 12 дин. месечно.

Како по чл. 112. закона о општинама, дужност благајника врши кмет, у општинама где нема 500 пунолетних грађана, то је одбор одредио једнога од кметова да прими касу, са платом како је горе одређена.

Овај кмет није хтео да прими касу и поднесе оставку.

Одбор, који је имао да решава о овоме, измени своју ранију одлуку, и за благајника одреди другог кмета, те тако први кмет повуче своју оставку.

Одређени други кмет прими се благајништва, и одбор да би наградио његово прилежашће, додесе одлуку, да се његова плата повећа од 12 на 14 динара месечно, а оном другом кмету, што није хтео примити касу, смањи плату од 12 на 10 динара, да се не би прекорачила позиција буџетска, одређена на плату кметова.

Са овом одлуком одборском били су задовољни и кмет благајник и онај други кмет неких 5—6 месеци, али после овога времена, овај кмет, што му је смањена плата, протестује и тражи, да му се издаје по 12 динара, колико му је први пут буџетом одређено, а кад му се попусти каса, па да он прима 14 динара, он је опет не прима.

Поводом овога настало је питање: да ли је одбор имао права да поново дели плату између кметова, кад је она једном регулисана буџетом.

Моли се уредништво за потребно обавештење по овоме.»

— На ово питање одговарамо:

По духу чл. 3, 4, 5 и 28 закона о окружним, средњим и општинским буџетима, један пут одбором одређена и буџетом утврђена плата кметова, не би се могла мењати у току године, па према томе, и одлука одбора којом је ономе кмету, што није хтео примити касу, смањена плата на 10 динара месечно, не би могла остати у сили, да је он изјавио жалбу на исту у року који предвиђа чл. 171. у вези са чл. 152. зак. о општинама.

Али кад се он није жалио у законом року, онда је одлука одборска постала извршном, и он сада нема права ни на какву жалбу.

II.

Суд општине конаревске, актом својим од 18. јуна ове године Бр. 2034. пита:

«За сваку штету, учињену злонамерном наљевином и намерним против законим поштијајем необезбеђених ствари, као и крађом стоке, земљоделског алата, хране људске и сточне, воћа, живине, кошница и пољских ограда, општина надокнађава оштећеном по чл. 1. поменутог закона, сву учињену штету,

Према овоме, да ли је општина дужна да накнади штету и оним лицима, којима се учини крађа поменутих ствари и маља из затворених кућа, стаја, обора и т. сл. облијањем ових, прокопавањем; отварањем помоћу удешених кључева и т. п. од стране непознатих лица.

Моли се уредништво, да изнесе своје мишљење по овоме.»

— На ово питање ми смо дали опширно обавештење у бр. 20. и 21. од ове године под II. па упућујемо суд да тамо нађе тражени одговор.

III.

Суд општине прибојске, актом својим од 28. јула ове год., Бр. 1533, пита:

«Члан 56. закона о народним школама гласи: «председник је школског одбора председник политичке општине у којој је школа, или кмет онога села, у коме је школа, а ако је он спречен, заступна га најстарији члан општинског суда.»

У овој општини постоје три школе, од којих је једна у месту где је и општинска судница, а друге две у другим селима ове општине.

Према овоме, да ли је председник политичке општине уједно и председник школских одбора свију школа у општини — како оне у месту где је општински суд, тако и оних других — или су председници других школа кметови оних села, у којима су школе?»

— На ово питање одговоримо:

Као што је познато, састав школских општина није једнак са саставом политичких општина.

Тако, нека је школска општина састављена из села разних политичких општина.

Ако би се за председника свију школа, које се налазе у једној општини, узео председник оне политичке општине, па чијем се стару оне налазе, онда он не би могао бити свуда у једно исто време, кад се догоди да одбори једновремено раде, зато је чл. 56. пом. закона одређено, да је председник општине председник и школског одбора само оне школе, где се судница налази, а осталих школа председници су кметови оних села у којима су школе.

Тек кад би ови били спечени да раде, заступаће их најстарији члан општинског суда.

IV.

Суд општине љубовијске, актом својим од 24. јула ове год. Бр. 2216, пита:

«У закону о панађурима и недељним пазарним данима, од 1. априла 1902 год. постоји 19 чланова.

Законом о изменама и допунама горњег закона, од 18. фебруара ове године, измењени су чланови: 1, 7 и 10; члан 13. укинут, а чл. 14. постао чл. 13. и гласи: «овај закон (о изменама и допунама) важи од дана, кад га Краљ потпише.»

Моли се уредништво за обавештење: важе ли сада, према овоме, чланови: 15, 16 и т. д. у старом закону, или не важе?»

— На ово питање одговарамо:

Истина је, да је редакција чл. 14. закона о изменама и допунама у закону о панађурима и недељним пазарним данима, мало незгодно закључена, али се на први поглед види да је то погрешка, и да чланови: 15, 16 и 17 и 18. старог закона (од 1. априла 1902 године) важе и данас, јер би без њих овај закон био непотпун, управо у половини прекинут.

V.

«Да ли се сеоски дућан може отворити у селу, које је од вароши или варошице удаљено пола сата, и какви се артикли могу у њима продавати?»

— На ово питање одговарамо:

По чл. 2. закона о сеоским дућанима, сеоски дућани морају бити удаљени од вароши или варошице 4 сата растојања.

Но ако би било између вароши растојања само шест сати, и ту на средини може бити дућан.

У овим дућанима могу се продавати само они еснапи и производи, који су побројани у чл. 4, под а поменутога закона.

VI.

«Поједине општине у срезу студничком, наплаћују на име таксе, за сваку молбу, која се подноси општинском одбору, по 0:50 дин.

Моли се уредништво за објашњење: да ли је ово поступање саобразно закону или не?»

— На ово питање одговарамо:

Молбе и жалбе, које се подnose општинским одборима, не подлеже такси од 0:50 дин. јер се ова, по закону о таксама, наплаћује само код државних власти.

Општински судови наплаћују, за државни рачун, само оне таксе, које се помињу у тач. бр. 87, 87 а и 88.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Милоша Милића, родом из Ужница, бив. шегрта код г. Душана Гођевића, трг. из Ваљева, који је службу пре времена напустио и побегао, тражи начелство окр. ваљевског актом Бр. 8221. Пронађеног треба упутити поменутом начелству. Акт Управе града Београда бр. 26067.

Недељка Вујашевића, из Белог Камена, који је оружјем, побегао од свога брата Филипа, по свој прилици у рђавој намери, тражи начел. среза драгачевског, депешом Бр. 9562. Недељко има 19 год., средњег је раста, косе смеђе, сувољав, очију граорастих, у оделу је сукненом. Од оружја однео је са собом пушку «маузер кокину» серија 3 са 50 метака, један већи револвер са 2 метка и један пож са белим корицама. Пронађеног Недељка треба стражарно спровести његовом сред. начелнику, или Управи града Београда с позивом на Бр. 26712.

Живку — Живану, жену Живка Симића, свирача из Београда, која је одбегла од свог мужа 7. ов. м-ца, тражи кварт. врачарски Упр. града Београда актом Бр. 10047. Пронађену треба спровести поменутом кварту, или непосредно Управи.

ПОТЕРЕ

Непознато лице, 5. ов. м-ца између 2 и 6 часа по подне, украдо је из собе Карлу Соленфелду, заступнику фирме Хофмана, са стапом у кући Николе Спасића, у кнез Михаиловој улици, један златан сахат са ланцем, са два каица и штрафтама, са стране има по једно дугменце, које кад се притегле звони; ланац је такође златан, дупли, на њему виси једна медаља и у средини брилијант. Даље је украдо два златна прстена, од којих је један колуѓаст, ваљик на ланац, други у средини има зелени камен — смарагд и са обе стране по један мали брилијант.

Позивају се све полиц. власти, да за крадљивцем и покрађом трагају, и у случају проналаска спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 26524.

Драгомир — Драгутин Станковић, тежак из Сибнице, који је био под истрагом и у притвору код начелника среза космајског, због крађе, побегао је из притвора 31. пр. м-ца.

Бегунац има 25 год., раста је малог, бркова малих, косе смеђе, очију плавих, у лицу је роав. Начелник срески депешом Бр. 12336 моли све полициске власти за тражење Драгутиново. УБр. 25970.

Младен Божићевић, из Горобиља, среза пожешког, 5. тек. м-ца распустио је своју жену и побегао. Стар је 36 год., раста малог, косе риђе, бркова малих и риђих, по лицу је роав. Срески начелник депешом Бр. 7872, моли све полиц. власти, да Младена у својим домаћима живо потраже и пронађеног њему стражарно спроведу. УБр. 26991.

Љубомир Анастасијевић, столар по занимању, родом из Паланке (срез јасенички), украо је поћу између 25—26 пр. м-ца 100 динара Бранку Јовановићу, предузимачу из Ст. Ацибеговца, и побегао. Има 25—30 год., сувољав је и коштуљав, омален, смеђ, бркова малих. Начелник ср. орашког, актом Бр. 11046, моли све полиц. власти, да овога крадљивца у својим домаћима живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Акт Упр. града Београда 25983.

Матеја Н., по занимању каменорезац, а по народности Хрват, 8. тек. м-ца украо је Николи Танасковићу, каменоресцу из Топлице 80 динара у новчаницама, један пар одела, пет пари веша, једну армунику и пар ловачких ципела, па побегао. Крадљивац има 21—23 год., средњег је раста, црномањаст, добро развијен, на врату с леве стране има младек, сем српског говори још мађарски и немачки, у оделу је беличесто-штрафастом, на глави има бели шепир. Начелник среза колубарског депешом Бр. 9404, моли све полициске власти за тражење овог крадљивца. Акт Управе града Београда Бр. 226111.

На дан 7. тек. м-ца, око 8 часова у вече, два непозната и наоружана зликовца напали су на кућу Милована Милића из Д. Душице, домаћина везали, тукли и на тај начин изнудили му 800 дин. у новчаницама од по 10 динара, 120 динара у злату и 50 динара у сребру, па по том побегли. Оба ова зликовца нису били старији од по 20 год., средњег су раста, смеђи, у оделу сукненом, на глави су имали асграницке шубаре. Начелник среза драгачевског депешом Бр. 9654, моли за најживље тражење ових зликоваца. УБр. 26866.

Ноћу између 8—9 тек. м-ца, четири непозната зликовца, наоружани дугим пушкама и револверима, међу којима су двојица били нагарављени, издајући се за дружину Драге Кондића, познатог хајдучког арамбаше, на разбојнички начин напали су грађане села Бабића и отели: Лазару Рацићу, кафеџији 50 дин. и једну пушку острагушу, Светозару Ковачевићу, трг. 122 дин., три кутије дувана папир и машину, Илији Поповићу 52 дин., и Михаилу Петровићу 50 дин. Одмах по извршеним делима зликовци су побегли у срез качерски окр. руднички, одакле су били и дошли. Начелник среза колубарског депешом Бр. 9401, моли све полициске власти за најживље тражење ових зликоваца. УБр. 26987.

Никола Трајковић, пекар, родом из Турске, који путује са бугарским пасошем, однео је Дамњану Стојановићу пекару овл., на преваран начин 400 дин. и побегао. Он путује са својим сином Јованом. Никола је стар 40 год., плав, бркова плавих и великих, омален, деж-

мекаст, незна добро српски, у оделу је цивилном или комитском. Јован је стар 14 год. плав. Позивају се све полициске и општинеке власти, да обрате пажњу на ову препредену варалницу, а у случају проналаска да је стражарно спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 27095.

Четири непозната зликовца, наоружана пушкама острагушама и револверима, на које се мисли да су одбегли робијаши 10. ов. мес. у планини Јастребину опљачкали су једног циганина из среза расинског на месту код „добре Воде“ у срезу прокупачком, а 11. ов. мес. Косту Мрваљевића, из Знепоља, пресрели су на друму за Житни поток отели му 13 дин. у новцу. Један од њих био је у лицу црн, црних обрва бркова и очију, у чакширама и гуњу од сигавог сукна; на глави је имао велику шубару на ногама опанке и чаране; стаса је средњег. Други је био стаса средњег, будмаст, плав, бркова врао малих, гуњ има од црног сукна, панталоне од шареног штофа, на глави шајкачу, и на ногама опанке. Трећи је био стаса омаленог, у лицу плав, рошав, бркова малих и смеђих, очију и бркова смеђих; на себи је имао гуњ од плавог сукна, чакшире уске од црног сукна, на глави шајкачу и на ногама опанке вренетене опутом. Четврти је стаса високог, плав, бркова плавих, очију жуто-смеђих, гуњ и чакшире од сигавог сукна, на глави велику шубару и на ногама опанке са узицама.

Позивају се све полиц. власти да за овим разбојницима предузму живо трагање и о резултату известе нач. окр. топличког с позивом на Бр. 6070.

Пет наоружаних зликоваца, ноћу 12. ов. мес. извршили су на путу између Гроцке и Орашца два разбојничтва, за којима је нач. ср. подунавског исте ноћи предузео потеру и ове стигао око 2 сата више тубе на друму медреском, пушкарао се с њима и једног убио, двојицу ухватио, а остала двојица су побегли.

По казивању ухваћених она побегла двојица зову се:

1. Никола Јовановић из Липа, стар 26—27 год., стаса омаленог, у опште црномањаст, бркова црних малих, брија се. Има на себи чакшире и гуњ од шајка, на глави шајкачу и на ногама опанке.

2. Милош Андрашевић, из Закопаче, стар 26 год., стаса средњег, косе кестењасте, образа дугих, очију граорастих, обрва смеђих, бркова жутих, од одела има чакшире и гуњ од шајка, на глави шубару и на ногама опанке.

Позивају се све полиц. власти, да Тошу и Милоша најживље потраже и у случају проналаска спроведу их начел. ср. подунавског.

ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА

— Престала је потреба за тражење *Александра Рајића*, машинског шлосера, чију смо потерницу донели у 30 броју нашега листа, — пошто је Александер, по извешћу кварта варошког Бр. 8837, регулисао ствари за које је тражен.

— Исто тако престала је потреба и за тражење Илије Гавриловића, бив. осуђеника, који је већ ухваћен по слици изнетој у „Полицијском Гласнику,“ а за кога је изнета потерница у прошлом 32. броју нашега листа.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Чедомир Марић, вашарски коцкар, родом из Панчева, у Аустро-угарској, стар 23 године, повисок, сувољав, у опште плав, бркова танких смеђих, очију зелених, — ухваћен је у срезу гужанском, и по пресуди истог среског начелника од 26. јула ове год. Бр. 13436, осуђен је на затвор и прогонство из Србије на

свагда. Позивају се све полиц. и општинеке власти, да на повратак овог лица обрате најстрожију пажњу на у случају повратка да га осетно казне и поново прогнају.

Чедомир Јовановић „Лепи Чедо“, кесарош и ловов, родом из села Љубиња у срезу рамском, окр. пожаревачког, стар 17 год., средњег раста, црномањаст, лепушкаст, због чега су га кесароши и прозвали: „Лепи Чедо,“ — пре неколико дана извршио је опасну крађу у своме срезу и по извршењу исте побегао у

Београд. Овде је ухваћен и спроведен у Вел. Градиште, Чедо је и раније осуђиван. Ако би ко још што знао о њему да достави, нека јави дотичном среском начелнику.

У прошлом броју погрешно је Чедина слика изнета у место Чедомира Марића, кога у давањем броју такође износимо.